

Rozhodnutí děkanky ZSF JU č. 6 /2024

o zákazu požívání alkoholu a jiných návykových látek

1 ÚVOD

Uvedené Rozhodnutí je zpracováno v souladu s příslušnými ustanoveními následujících obecně platných předpisů (v platném znění):

- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

Související předpisy (v platném znění):

- Vyhláška č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu,
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů,
- Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek.

Tento dokument stanovuje podmínky a pravidla pro provádění orientačních dechových zkoušek pro zjištění obsahu alkoholu nebo orientačních vyšetření pro zjištění obsahu jiných návykových látek, včetně uplatňování sankcí, a to na všech pracovištích Zdravotně sociální fakulty, dále jen ZSF.

Toto Rozhodnutí platí pro všechny zaměstnance ZSF a jiné osoby v obdobném pracovněprávním vztahu. Uvedený dokument dále platí i pro externí zaměstnance a osoby (studenty), které se s vědomím zaměstnavatele (vedoucích zaměstnanců) zdržují na pracovištích ZSF.

Zaměstnanci jsou povinni uvedené předpisy v potřebném rozsahu respektovat, přičemž se nezbavují povinnosti dodržovat i ostatní ustanovení obecně platných bezpečnostních předpisů, pokud s nimi byli seznámeni a tyto jim to ukládají.

2 DEFINICE

- **Alkoholický nápoj:** lihovina, víno a pivo; alkoholickým nápojem se rozumí také jiný nápoj, pokud obsahuje více než 0,5 objemového procenta alkoholu.
- **Návykové látky:** omamné látky a psychotropní látky uvedené v přílohách č. 1 až 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek (např. kokain, konopí, morfin, opium, heroin, metamfetamin, diazepam, ketamin atd.).
- **Orientační vyšetření:** dechová zkouška, odběr slin nebo stěr z kůže nebo sliznic.
- **Odborné lékařské vyšetření:** cílené klinické vyšetření lékařem a podle jeho ordinace provedení dechové zkoušky nebo odběru vzorků biologického materiálu.
- **Odběr biologického materiálu:** zejména odběr vzorku žilní krve, moči, slin, vlasů nebo stěru z kůže či sliznic.

3 ZÁKONNÉ POVINNOSTI

Zaměstnavatel je povinen (dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů):

- nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti.

Vedoucí zaměstnanci jsou povinni (dle § 302 písm. c) a g) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů):

- vytvářet příznivé pracovní podmínky a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- zabezpečovat přijetí opatření k ochraně majetku zaměstnavatele.

Každý zaměstnanec je povinen (dle § 106 odst. 4 písm. e) a i) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů):

- nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky (drogy) na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci,
- podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

Zaměstnanec nesmí (tzn. osoba, která vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit majetek) (dle § 16 odst. 1 zákona č. 379/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů):

- požívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním.

4 ZAKÁZANÉ ČINNOSTI

Alkohol

- Na všech pracovištích, ve všech prostorách zaměstnavatele a při výkonu pracovní činnosti i mimo tato pracoviště, platí **zákaz požívání a donášení alkoholu**.
- Zaměstnanec nesmí pod vlivem alkoholu nastupovat do zaměstnání, požívat alkohol v průběhu pracovní směny ani po skončení pracovní doby na pracovištích zaměstnavatele.

Kouření

- Na všech pracovištích, ve všech prostorách zaměstnavatele, platí **zákaz kouření, včetně elektronických cigaret**.
- Kouření je povoleno jen na vyhrazených (označených) místech.

Jiné návykové látky (drogy, omamné látky)

- Na všech pracovištích, ve všech prostorách zaměstnavatele a při výkonu pracovní činnosti i mimo tato pracoviště, platí **zákaz požívání a donášení návykových látek**.
- Zaměstnanec nesmí pod vlivem návykových látek nastupovat do zaměstnání, požívat návykové látky v průběhu pracovní směny ani po skončení pracovní doby na pracovištích zaměstnavatele.

5 VYŠETŘENÍ PŘÍTOMNOSTI ALKOHOLU NEBO JINÉ NÁVYKOVÉ LÁTKY

5.1 ORIENTAČNÍ VYŠETŘENÍ

Zaměstnavatel provádí orientační vyšetření – orientační dechovou zkoušku pro zjištění obsahu alkoholu nebo orientační vyšetření pro zjištění obsahu jiné návykové látky v těchto případech:

- namátkově, preventivně (při nástupu na pracoviště, v průběhu pracovní doby nebo při odchodu z pracoviště),
- při podezření, že je zaměstnanec, příp. jiná kontrolovaná osoba, pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky,
- při vzniku pracovního úrazu (u zraněného zaměstnance, pokud to jeho zdravotní stav dovoluje, a dále u osob, které se na vzniku a průběhu úrazu podílely, popř. se zraněným pracovaly na stejném pracovišti),
- při vzniku jiné mimořádné události, např. průmyslová havárie, dopravní nehoda nebo jiná škoda na majetku.

Orientační vyšetření nařizuje a provádí:

- zaměstnavatel,
- pověřený vedoucí zaměstnance (viz příloha této směrnice),
- ošetřující lékař,
- Policie ČR,

U každého orientačního vyšetření je nutná přítomnost alespoň jednoho svědka.

Orientační vyšetření zjišťující obsah alkoholu v dechové zkoušce se provádí pomocí analyzátoru alkoholu v dechu.

Poznámka: V případě, že použitý analyzátor splňuje podmínky stanovené vyhláškou č. 345/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tzn. měřidlo je pravidelně ověřováno – kalibrováno 1x ročně, tak se odborné lékařské vyšetření neprovádí.

Orientační vyšetření pro zjištění přítomnosti jiných návykových látek se provádí ze slin, např. pomocí multi drogového testu (ověřuje přítomnost více drog najednou).

V případě, že zaměstnanec tento způsob orientačního vyšetření odmítne, provede se odborné lékařské vyšetření (vyšetření krve nebo moči nemůže provádět zaměstnavatel sám), za přítomnosti Policie ČR.

Odmítne-li zaměstnanec vyšetření (orientační nebo odborné), hledí se na něho, jako by byl pod vlivem alkoholu i jiné návykové látky.

5.2 ZÁPIS O PROVEDENÍ ORIENTAČNÍHO VYŠETŘENÍ

O provedení orientačního vyšetření musí být vyhotoven zápis – samostatný protokol (viz příloha č. 2), ve kterém je uvedeno:

- datum a hodina,
- 2x naměřená či zjištěná hodnota (čas + 15 minut), v případě pozitivního výsledku musí být vyšetření provedeno 2x,
- typ testu, příp. také datum kalibrace.

Se způsobem orientačního vyšetření a s výsledkem musí být zaměstnanec seznámen. Zápis podepíše osoba, která zkoušku nařídila a provedla, kontrolovaná osoba a svědek. V případě odmítnutí podpisu se napíše „odmítl podepsat“.

5.3 SANKCE A OPATŘENÍ

V případě zjištění:

- alkoholu do 0,3 – 0,5 promile: je zaměstnanec upozorněn na tuto skutečnost, s příslušnou možností sankcí při opakování,
- alkoholu nad 0,5 promile: bude (může být) postupováno v souladu s ustanovením § 52 písm. g) zákoníku práce (výpověď daná zaměstnavatelem),
- toxické látky, bude (může být) postupováno v souladu s ustanovením § 52 písm. g) zákoníku práce (výpověď daná zaměstnavatelem).

Do doby, než zaměstnanec rozbořem provedeným lékařem neprokáže, že není pod vlivem alkoholu, a že je tedy schopen práci vykonávat, zaměstnavatel mu neumožní výkon práce. Protože zaměstnanec nevykonává práci a nejedná se o překážku v práci na straně zaměstnavatele, nebude zaměstnanci za dobu jeho nepřítomnosti náležet mzda ani náhrada mzdy. Kontrolovaná osoba musí být upozorněna na důsledky požití alkoholu nebo jiné návykové látky.

Zaměstnavatel (příslušný vedoucí zaměstnanec) je povinen zajistit, aby zaměstnanec, který je pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, nenastoupil do zaměstnání, příp. aby dále nepokračoval ve vykonávané práci. V pracovní docházce potom vykázat tomuto zaměstnanci celou směnu za neomluveně zmeškanou se všemi důsledky.

Jestliže zaměstnavatel (příslušný vedoucí zaměstnanec) umožní zaměstnanci vykonávat práci, ačkoliv má podezření, že je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky (protože např. odmítl dechovou nebo krevní zkoušku), vystavuje se nebezpečí, že v případě škody, kterou by tento zaměstnanec způsobil, mu bude uložena pokuta a hrozí mu další sankce (náhrada vzniklé škody).

6 ZÁVĚR

O vydání Rozhodnutí byli informováni vedoucí pracovníci i všichni zaměstnanci ZSF JU. Je rovněž zveřejněno na webových stránkách ZSF JU jako vnitřní norma fakulty. Zaměstnavatel je povinen zajistit řádné zpracování, vedení a ukládání veškeré dokumentace týkající se plnění povinností na úseku BOZP, včetně záznamů o školení, revizních zpráv, návodů k obsluze apod., udržovat zpracovanou dokumentaci aktuální a v případě změn zajistit její aktualizaci oprávněnou osobou.

Tato vnitřní norma fakulty nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího zveřejnění.

V Českých Budějovicích, dne 20. 11. 2024

Mgr. Ivana Chloubová, Ph.D.
děkanka fakulty

7 PŘÍLOHA Č. 1: OSOBY OPRÁVNĚNÉ NAŘÍDIT A PROVÁDĚT ORIENTAČNÍ VYŠETŘENÍ

Pověření

ve smyslu zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
a zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými
tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami
a o změně souvisejících zákonů

jmenuje děkanka ZSF JU

**osoby oprávněné nařídit a provádět orientační vyšetření
za účelem zjištění přítomnosti alkoholu nebo jiných návykových látek
u všech zaměstnanců a dalších osob vyskytujících se na pracovištích**

ve společnosti:	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Zdravotně sociální fakulta
se sídlem:	J. Boreckého 1167/27, České Budějovice, 370 11

PRACOVISŤE	JMÉNO A PŘÍJMENÍ
Všechna	Mgr. Ivana Chloubová, Ph.D. Prof. PhDr. Valérie Tóthová, Ph.D., dr.h.c. PhDr. Jana Samková, Ph.D.
PTO	Ing. Bohumír Šindelář
EKO	PhDr. Jana Samková, Ph.D.
STO	PhDr. Zuzana Freitinger Skalická, Ph.D. Mgr. Květuše Polenová
OIT	Tomáš Olišar
Ediční oddělení	Ing. Eva Ježková
UFM	MUDr. Mgr. et Mgr. Marcela Míková, Ph.D. Mgr. Martina Hartmanová
UHP	Ing. Radka Prokešová, Ph.D. Ing. Marie Klímová, Ph.D.
ULZ	Mgr. David Kimmer, Ph.D. Doc. Mgr. Zdeněk Chval, Ph.D.
UOP	Prof. PhDr. Valérie Tóthová, Ph.D., dr.h.c. Mgr. František Dolák, Ph.D., MBA Mgr. Věra Stasková, Ph.D.

USV	Doc. Mgr. et Mgr. Jitka Vacková, Ph.D. PhDr. Lenka Žižka Motlová, Ph.D.
URT	Ing. Lenka Michalcová, Ph.D. Mgr. Štěpán Strnad, Ph.D.
Institut aplikovaných zdravotně sociálních věd – pracoviště praxe	Doc. Mgr. Lenka Šedová, Ph.D. Mgr. Zuzana Širůčková
Testování studentů	všichni akademičtí pracovníci ZSF JU

O provedení orientačního vyšetření je nutné provést písemný záznam (viz příloha č.2).

8 PŘÍLOHA Č. 2: ZÁZNAM O PROVEDENÍ ORIENTAČNÍHO VYŠETŘENÍ NA ZJIŠTĚNÍ PŘÍTOMNOSTI ALKOHOLU / NÁVYKOVÝCH LÁTEK

ZÁZNAM O PROVEDENÍ ORIENTAČNÍHO VYŠETŘENÍ NA ZJIŠTĚNÍ PŘÍTOMNOSTI

- ☐ ALKOHOLU
☐ NÁVYKOVÝCH LÁTEK

ve smyslu zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
a zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek,
ve znění pozdějších předpisů

Zaměstnavatel:	Důvod orientačního vyšetření:
	☐ namátková kontrola ☐ podezření, že je kontrolovaná osoba pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek ☐ vznik pracovního či jiného úrazu ☐ vznik jiné mimořádné události ☐ jiný důvod:

Kontrolovaná osoba byla poučena, že pokud odmítne vyšetření (orientační nebo odborné), hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

Orientační vyšetření bylo nařízeno a provedeno:		
Datum:	Měřidlo, analyzátor, tester:	Výrobce, typ, datum kalibrace:
	☐ detekční trubice ☐ analyzátor alkoholu v dechu ☐ drogový test ☐ jiné:	

Výsledek orientačního vyšetření č. 1, v hodin:
☐ orientační vyšetření je negativní ☐ orientační vyšetření je pozitivní, s výsledkem: ☐ kontrolovaná osoba odmítla provedení orientačního vyšetření ☐ kontrolovaná osoba odmítla také provedení odborného lékařského vyšetření ☐ jiná zjištění:

Výsledek orientačního vyšetření č. 2 (za 15 minut), v hodin:

- ☐ orientační vyšetření je negativní
☐ orientační vyšetření je pozitivní, s výsledkem:
☐ kontrolovaná osoba odmítla provedení orientačního vyšetření
☐ kontrolovaná osoba odmítla také provedení odborného lékařského vyšetření
☐ jiná zjištění:

S uvedeným výsledkem orientačního vyšetření souhlasím, což stvrzuji svým podpisem:

	Kontrolovaná osoba:	Svědék:	Nařídil a provedl:
Jméno a příjmení:			
Datum narození:			
Pracovní zařazení:			
Podpis:			

Poznámka: V případě odmítnutí podpisu se napíše „odmítl podepsat“.